การสอนบนคลินิกในรายวิชาการปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่สำหรับนิสิต Generation Z

CLINICAL TEACHING IN ADULT NURSING PRACTICUM COURSE FOR GENERATION Z COLLEGIAN

ชัชวาล วงค์สารี พย.ม (Chutchavarn Wongsaree, M.N.S) [1]

บทคัดย่อ

นิสิตพยาบาลในยุคปัจจุบันเป็นยุครอยต่อของช่วงอายุที่เรียกว่า Generation Y และ Generation Z ซึ่งทั้งสองช่วงอายุล้วนถือเป็นเด็กรุ่นใหม่ เด็ก Generation Z ที่กำลังก้าวสู่การฝึกปฏิบัติบนคลินิกในรายวิชาการปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จะมีลักษณะที่ไม่ค่อยมีความอดทนในการรอคอยคำตอบ ต้องการเห็นผลลัพธ์ในทันที สังคมของเด็กกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะอยู่บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นช่องทางที่ใช้ติดต่อสื่อสารขอความช่วยเหลือตลอดจนแสดงความคิดเห็น แสดงอารมณ์ความรู้สึกกับเพื่อนหรือคนทั่วไปในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการแสดงออกจะแบบเปิดเผย ส่วนด้านการศึกษาจะมีความอยากรู้อยากเห็น มีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะของตน ชอบการค้นคว้าผ่านสารสนเทศและคิดว่ากลุ่มเพื่อนสามารถช่วยเหลือได้เมื่อต้องการความช่วยเหลือ ดังนั้นการเสนอบทความนี้จึงได้เสนอแนะแนวทางในการจัดสอนบนคลินิก ได้แก่ หลักการจัดการเรียนรู้ในคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่ให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ Generalitions Z ทั้งการสอนข้างเตียงในคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่ การสอนของผู้สอนในยุคเปลี่ยนผ่านสู่ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ Generalitions Z เพื่อพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับช่วงอายุและลักษณะของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป

คำสำคัญ: การสอนบนคลินิก การปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ นิสิต Generation Z

[1] *อาจารย์ประจำสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี E-mail: nutt_chut@hotmail.com*

Abstract

The nursing collegian in present era is called generation Y and generation Z, which is a new generation. The generation Z collegian who are going to practice in clinic in Adult Nursing Practicum Course has a characteristics of impatience to wait for the answer or outcome. The generation Z's society is mostly on the internet, a channel for connecting with other, asking for help, and expressing one's own opinion or feeling to their social networks. According to learning, they are very curious to learn. They set their specific learning goal, like to search on internet, and believe that their friends on social network can help them if they need. Therefore, this article focuses on clinical teaching for Adult Nursing Practicum Course, including principle of teaching and learning management, and teaching methods for generation Z collegian.

Keywords: clinical teaching, adult nursing practicum, generation z collegian

บทนำ

ยุคปัจจุบันเป็นสังคมแห่งสารสนเทศที่ใช้การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง ทันต่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ทั้งในระดับชาติและระดับโลก ในยุคของการแข่งขันที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกองค์กรมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงทุก ๆด้านอย่างรอบคอบและทันท่วงที การจัดการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ เป็นอีกศาสตร์หนึ่งในระบบการศึกษาพยาบาลที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะแวดล้อมและยุคสมัยของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันโครงสร้างของประชากรทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลง เด็กรุ่นใหม่เกิดมากับความเพียบพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่รอบข้าง มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการหาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นลักษณะของเฉพาะของเด็ก Generation Z หรือ "Gen Z" บุคคลกลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ในช่วง 5-19 ปี ซึ่งสอดคล้องกับช่วงอายุของนิสิตพยาบาลในระดับอุดมศึกษาของไทยในปัจจุบัน ซึ่งอายุจะอยู่ระหว่าง 18-21 ปี เด็กกลุ่มนี้มีความเป็นตัวของตัวเองสูง คิดเร็ว ทำเร็ว ปรับปรุงเร็ว มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ชอบความท้าทาย มีวิถีชีวิตที่ทันสมัย นิยมสื่อสารผ่านเทคโนโลยี คุณลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการศึกษาพยาบาลในระยะเปลี่ยนผ่าน เช่น การวางแผนการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่มีความแตกต่างกันในนิสิตรุ่นพี่ทั้งทางด้าน อายุ ประสบการณ์และการศึกษา ทั้งนี้ในบริบทของการจัดการศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน มีนิสิตช่วงอายุ Generation Z เป็นสิ่งนำเข้า (input) และมีอาจารย์ซึ่งเป็นบุคคลในช่วงอายุ Generation Y ขึ้นไปเป็นผู้ผลิต ซึ่งความแตกต่างกันกับนิสิต ทั้งทางด้านความคิด ประสบการณ์การเรียนรู้ วัยวุฒิและคุณวุฒิ (เยาวลักษณ์ โพธิดารา,2554) จึงทำให้มีมุมมองที่แตกต่างกัน ทั้งรูปแบบหรือกลยุทธ์ในการดูแลสุขภาพทั้งของตนเองและผู้อื่น ความรู้ กระบวนการคิดและทักษะในการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อให้การศึกษาทางการพยาบาลเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของทั้งผู้สอน ผู้เรียน ผู้ป่วยและครอบครัว ด้วยความหลากหลายที่แตกต่างกันนี้ จึงเป็นประเด็นให้คิดเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร ช่วงอายุ Generation Z (Davis,2001)

ระบบการศึกษาพยาบาลบนคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่ในปัจจุบัน จะพบว่ามีโครงสร้างของช่วงอายุ ที่ต่างกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน (Murray ,

1997) และพยาบาลวิชาชีพบนคลินิก ศาสตร์ทางพฤติกรรมอธิบายถึง "ช่วงอายุ"(generation) ที่มีผลต่อบุคลิกภาพ ทัศนคติ นิสัย ความคิดอ่าน ความเชื่อ ความชอบ รูปแบบการใช้ชีวิต และมุมมองต่อการดำรงชีวิตแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก สภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี วัฒนธรรม และค่านิยมที่หล่อหลอมมาในแต่ละช่วงวัยที่แตกต่างกัน โดยแบ่งความแตกต่างตามช่วงอายุออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. Builders อายุประมาณ 70 ปีขึ้นไปหรือเกิดก่อนปี 1945 ยุคนี้สถาบันครอบครัวเข้มแข็ง บุคลิกลักษณะโลกทัศน์ของบุคคลกลุ่มนี้ยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม มีความอดทน อดออม เพื่อชีวิตที่ดีกว่า รู้จักคุณค่าของเงินมีภักดีต่อองค์กรสูง บุคคลากรในกลุ่มนี้ปัจจุบันคือผู้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาสถานศึกษาพยาบาลศาสตร์

2. Baby boomers อายุตั้งแต่ 51-69 ปี หรือเกิดช่วงปี 1946-1964 บุคลิกลักษณะโลกทัศน์ของบุคคลกลุ่มนี้จะขยัน สู้งานหนัก มุ่งมั่นกับความสำเร็จ จงรักภักดีต่อองค์กร ซึ่งปัจจุบันบุคคลกลุ่มนี้มักเป็นผู้บริหารสูงสุดของสถาบันการศึกษาพยาบาล

3. Generation X อายุ 35-50 ปี หรือเกิดช่วงปี 1965-1980 เป็นยุคที่เจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ มีการรับวัฒนธรรมผ่านสื่อโทรทัศน์ บุคลิกและลักษณะโลกทัศน์ของบุคคลกลุ่มนี้ จะชื่นชอบความแปลกใหม่ เริ่มสนใจเทคโนโลยี มีชีวิตที่สะดวกสบายด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกนานาชนิด คนรุ่นนี้จึงกระตือรือร้นรักการแข่งขัน

4. Generation Y อายุ 20-34 ปี หรือคนที่เกิดในช่วงปี 1981-1995 ซึ่งเป็นยุคสังคมดิจิทัล บุคลิกลักษณะโลกทัศน์ของบุคคลกลุ่มนี้มีความพิเศษตรงที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและเรียนรู้เทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในโลกออนไลน์มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีอิสรเสรีในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีความทะเยอทะยานสูงแต่ไม่อดทน มักมีความคิดนอกกรอบ มองการทำงานเป็นเรื่องสนุกท้าทาย ในปัจจุบันนี้อาจารย์พยาบาลและพยาบาลวิชาชีพที่ทำหน้าที่สอนวิชาการปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ในคลินิกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มบุคคลใน Generation X และ generation Y

5. Generation Z อายุ 5-19 ปี หรือผู้ที่เกิดในช่วงปี 1996-2010 ซึ่งถือเป็นคนยุคแรกของศตวรรษที่21และยังเป็นที่รู้จักกันในอีกหลากหลายชื่อ เช่น New Silent Generation, Vista Generation, Internet Generation, iGeneration, Google Generation, Digital Natives, Net Gen หรือ Net Natives ซึ่งเป็นกลุ่มนิสิตพยาบาลศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1-3 ในสถาบันการศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน

ลักษณะสำคัญของบุคคลช่วงอายุ Generation Z คือ จะไม่ค่อยมีความอดทนในการรอคอย ต้องการคำตอบหรือเห็นผลลัพธ์ในทันทีสังคมของบุคคลกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะอยู่บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นช่องทางที่ใช้ติดต่อสื่อสารขอความช่วยเหลือตลอดจนแสดงความคิดเห็นด้านอารมณ์ความรู้สึกกับเพื่อนหรือคนทั่วไปในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบเปิดเผยโดยไม่สนใจในเรื่องความเป็นส่วนตัว (ชลาธิป ชาญชัยฤกษ์, ม.ป.ป.) ลักษณะการเรียนและการทำงานของบุคคลกลุ่มนี้ก็มีความแตกต่างจากกลุ่มบุคคลในยุคเปลี่ยนผ่านทั้งในด้านวางแผนการเรียน การทำงาน การสนใจสังคมเศรษฐกิจและการเมืองอย่างชัดเจน(Ronald A. Berk, 2009) สอดคล้องกับการศึกษาของ โรส โอ เชอร์แมน (Rose O. Sherman,2009) พบว่าผู้ศึกษาพยาบาลในยุค Net Generation เป็นกลุ่มบุคคลที่มีมุมมองด้านการศึกษาที่มีความอยากรู้อยากเห็นและกำหนดเป้าหมายเฉพาะของตน ชอบการค้นคว้าผ่านสารสนเทศและส่วนใหญ่คิดว่ากลุ่มเพื่อนสามารถช่วยเหลือได้เมื่อต้องการความช่วยเหลือ ด้านค่านิยมในการศึกษามุ่งผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน บ้างก็เรียนเพื่อรู้ บ้างก็เรียนเพื่อเอาความ

รู้ไปทำงานแต่โดยรวมแล้วชอบการศึกษาที่สนุกและบรรยากาศสบาย ๆ ด้านวัฒนธรรมการศึกษา พบว่ามีความหลากหลายในมุมมองมากส่วนใหญ่จะเอาตนเองเป็นที่ตั้งไม่ค่อยสนใจในวัฒนธรรมดั้งเดิม ชอบการเรียนที่ต้องคิดค้นเหมือนการเล่นเกมส์

ในการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลศาสตร์ดังที่กล่าวมา อาจทำให้นิสิตพยาบาลเกิดความขัดแย้ง และความคับข้องใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สถาบันการศึกษารูปแบบเดิมได้จัดให้ มีสาเหตุหลักมาจากสภาพของช่องว่างระหว่างวัยหรือ “generation gap” ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติงานของนิสิตพยาบาล หากนิสิตถูกตำหนิหรือไม่ได้รับการยอมรับจากบุคลากรสุขภาพในหอผู้ป่วยหรือแม้กระทั่งผู้ป่วยที่นิสิตพยาบาลดูแลอยู่ จะทำให้นิสิตเกิดความเครียดตามมาได้ สอดคล้องกับการศึกษาความเครียดและปัจจัยเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดของนักศึกษาพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วย พบว่าปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษาพยาบาลเกิดความเครียดในการฝึกปฏิบัติงานประกอบด้วย ลักษณะส่วนตัวของอาจารย์นิเทศ ลักษณะการฝึกปฏิบัติและการดูแลผู้ป่วย ลักษณะเจ้าหน้าที่และบุคลากรในหอผู้ป่วย ลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา ลักษณะการนิเทศงานของอาจารย์ (มณฑา ลิ้มทองกุล และสุภาพ อารีเอื้อ,2552) ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลนั้นนิสิตพยาบาลส่วนใหญ่มีความเครียดในระดับมากและนักศึกษาจะตัดสินความเครียดนั้นว่า เป็นภาวะคุกคาม (สายไหม ตุ้มวิจิตร และคณะ,2552) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนบนคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่สำหรับนิสิต Generalitions Z เป็นสิ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ และต้องออกแบบการศึกษาทางการพยาบาลบนคลินิกให้เหมาะสมทั้งด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนและวิธีการสอนที่จะเข้าถึงตัวตนผู้เรียน การสอดแทรกจริยธรรมบนคลีนิก การเลือกรูปแบบการสอนในคลินิกและการวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของอาจารย์พยาบาลที่จะเลือกสรรและออกแบบการสอนทางคลินิกด้วยวิธีที่หลากหลายให้กับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ Generalitions Z

1. หลักการจัดการเรียนรู้ในคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่ให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ Generalitions Z

มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์ (2543) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ในคลินิกไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนนำกระบวนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ภาคปฏิบัติที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างอิสระ มีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญาและทักษะ โดยการประยุกต์ใช้หลักการ กระบวนการพยาบาลด้วยระเบียบวิธีในการสอนอย่างหลากหลาย มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1. ช่วยสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ 2. ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดค้นหาวิธีการปฏิบัติการพยาบาลได้ด้วยตนเอง 3. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์แยกปัญหา และตัดสินปัญหาได้ ด้วยตนเอง 4. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างถูกต้องกับสถานการณ์ 5.ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความคุ้นเคยกับแหล่งฝึกปฏิบัติเพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติให้ชำนาญ จนเกิดทักษะที่ดี

การเรียนการสอนของนิสิตพยาบาลบนคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่ ในการดูแลผู้ป่วยที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ซับซ้อนนั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากการเรียนการสอนทั่วไป ซึ่งการเรียนในคลินิกมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตเฉพาะด้าน จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบการเรียนการสอนในลักษณะเฉพาะด้านในบทความนี้ขอกล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนบนคลินิกการพยาบาลผู้ใหย่ไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

1.1 ลักษณะการเรียนบนคลินิกของนิสิตพยาบาลในช่วงอายุ Generalitions Z

การเรียนบนคลินิก หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทั้งทางด้านความรู้

ทัศนคติและทักษะ โดยมี 3 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (objective) การเรียนการสอน (learning) และการวัดผล (evaluation) โดยทั้งสามองค์ประกอบนี้มีขึ้นเพื่อวัดคุณลักษณะทางการศึกษา 3 ประการ คือ ความรู้ (cognitive) เจตคติ (affective) และทักษะ (psychomotor) ลักษณะของการสอนบนคลินิกในแต่ละรูปแบบนั้น ผู้สอนจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และเตรียมการสอนไว้ในแผนการสอนทางคลินิก ในที่นี้จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของลักษณะการศึกษาในคลินิกด้าน Psychomotor และวัตถุประสงค์ของทฤษฎีการสอนในคลินิกในนิสิต Generalitions Z เท่านั้น โดยจะอธิบายถึงการจัดการสอนบนคลินิกให้สัมฤทธิ์ในด้านการปฏิบัติหรือ ด้านทักษะพิสัย มุ่งเน้นความแตกต่างทางการเรียนรู้ในยุคของช่วงอายุที่เปลี่ยนผ่านด้วย Bloom's taxonomy และเน้นให้เห็นการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการปฏิบัติการพยาบาลในนิสิตGeneralitions Z ด้วยพีระมิดการเรียนรู้ด้าน Psychomotor domain ของเดฟ (Dave, 1975)

Bloom (Bloom's taxonomy, 1956) แบ่งลำดับขั้นการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งสามด้านออกเป็นพีระมิดการเรียนรู้โดย การเรียนรู้โดยการฝึกทักษะนั้น Bloom กล่าวว่าพื้นฐานการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดทักษะเกิดจากการโต้ตอบกับสิ่งรอบข้างโดยใช้พื้นฐานความรู้ในตัวบุคคลต่อการรับรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้น ร่างกายจะแสดงออกจากการตอบสนองกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ตามการเรียนรู้ที่ผ่านมา โดยไม่ค่อยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่วนใหญ่ทำตามแบบมาตรฐานที่มีการพัฒนาไว้ Bloom's taxonomy เป็นพีระมิดการเรียนรู้ทางด้านทักษะซึ่งตรงกับช่วงอายุของ Generalitions Y คือบุคคลที่เป็นพยาบาลวิชาชีพ และนิสิตพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในชั้นปี 3-4 ในปัจจุบันนั่นเอง แสดงเป็นพีระมิดการเรียนรู้ทางด้านทักษะตามแนวคิดของบลูมได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ของลักษณะการศึกษาในคลินิกด้าน Psychomotor และวัตถุประสงค์ของทฤษฎีการสอนในคลินิกสำหรับนิสิต Generalitions Z

Objective	Learning	Evaluation	Generations Z
ต้องรู้อะไร	ทำอย่างไรให้รู้	วัดว่ารู้หรือไม่	Cognitive
ต้องคิดอะไร	ทำอย่างไรให้คิด	วัดว่าคิดหรือไม่	Affective
ต้องทำอะไร	ทำอย่างไรให้ทำได้	วัดว่าทำได้และมีพัฒนาการหรือไม่	Psychomotor

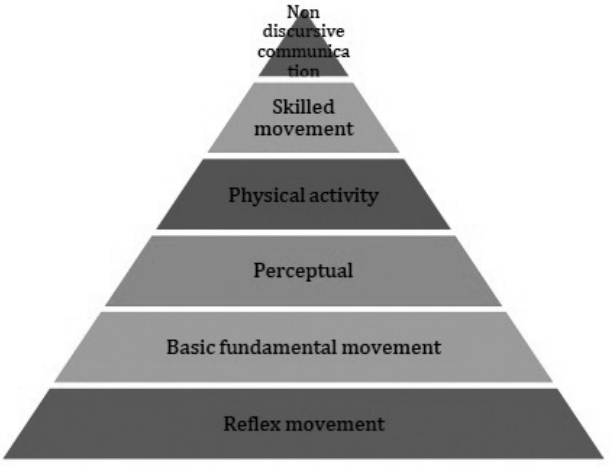

รูปที่ 1 Psychomotor domain ของ Bloom
ที่มา : Bloom, 1956

ในปี 1975 เดฟ (Dave,1975) ได้เสนอแนวความคิดเพิ่มเติมของพีระมิดการเรียนรู้ด้าน Psychomotor domain ขึ้นใหม่โดยปรับปรุงจากพีระมิดการเรียนรู้ Bloom's taxonomy ซึ่งพีระมิดการเรียนรู้ทางด้านทักษะของเดฟ ได้อธิบายรูปแบบการเรียนรู้ในคลินิกของนิสิตพยาบาล Generalitions Z ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยกล่าวว่าพื้นฐานในการเกิดทักษะในการปฏิบัติของนิสิตพยาบาล Generalitions Z นั้นเกิดจากการเลียนแบบ(Imitation)เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม(Manipulation)ก่อให้เกิดความแม่นยำในทักษะ(Precision)การปฏิบัติในทุก ๆ ด้านนั้น (Articulation)จะปฏิบัติอย่างมั่นใจโดยคิดว่าทักษะที่ปฏิบัตินั้นคือสิ่งที่ถูกต้องตามการเรียนรู้จากตัวแบบ (Naturalization)ซึ่งก็คือพยาบาลวิชาชีพและอาจารย์พยาบาลนั่นเอง พีระมิดการเรียนรู้ด้าน Psychomotor domain ของเดฟตรงกับช่วงอายุ 5-19 ปี นั่นก็คือนิสิตพยาบาลที่กำลังศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และบางส่วนของชั้นปีที่ 3 ในปัจจุบันนั่นเอง

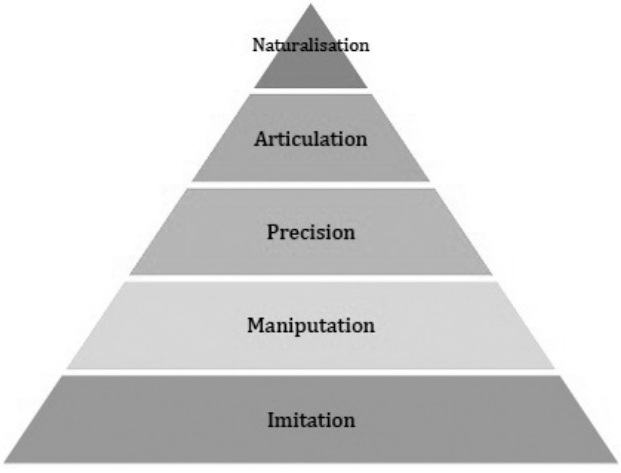

รูปที่ 2 Psychomotor domain ของ Dave
ที่มา : Dave, 1975

1.2 การให้ผลสะท้อนกลับ (feedback) จากการเรียนรู้บนคลินิกแก่นิสิตพยาบาล Generalitions Z

Feedback คือ การสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนกำลังทำอะไร เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าสิ่งใดเป็นจุดอ่อนและสิ่งใดเป็นจุดแข็งในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการปฏิบัติที่ดีให้คงอยู่และเปลี่ยนการปฏิบัติที่ไม่ดีให้ดีขึ้นถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น โดยผู้สอนมีหน้าที่ทำให้กระบวนการสะท้อนกลับนี้เกิดประสิทธิผล จากประสบการณ์การเป็นอาจารย์พยาบาลที่ปรับเปลี่ยนความคิด ทัศนคติและเรียนรู้ตามผู้เรียนที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกันโดยเน้นหลักปฏิบัติการสะท้อนกลับบนคลินิกให้สอดคล้องกับนิสิตพยาบาลในช่วงอายุ Generalitions Z มากที่สุดนั้น ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยมีแนวทางการสะท้อนกลับที่ใช้ปฏิบัติได้ผลจริง ดังนี้ 1.การสะท้อนกลับเน้นการอภิปรายการกระทำของนิสิตโดยไม่ตัดสิน ไม่บ่นว่า ผู้สะท้อนควรทำตัวเป็นกระจกมิใช่เป็นคนในกระจก ดังนั้นสิ่งที่สะท้อนออกมาจะต้องมุ่งที่พฤติกรรมที่กระทำ มิใช่ตัวบุคคลที่ทำไม่ถูกต้อง 2. การสะท้อนกลับต้องทำในเวลาที่เหมาะสม โดยควรสะท้อนกลับการกระทำนั้นทันทีที่สามารถทำได้ แต่ไม่ควรทำในที่สาธารณะและไม่ควรทำให้ผู้รับ feedback ต้องอับอาย พึงระลึกไว้ว่าการให้ข้อสะท้อนกลับนี้ทำเพื่อปรับปรุงการกระทำเท่านั้น อย่างไรก็ตามหากเป็นข้อผิดพลาดที่ร้ายแรง ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติของผู้เรียนทันที และค่อยอธิบายเหตุผลประกอบภายหลัง 3. การทำการสะท้อนกลับในการปฏิบัตินั้น ต้องมีความกระชับในเนื้อหาอาศัยทักษะที่จะสะท้อนกลับ โดยไม่ยืดเยื้อ และไม่ซ้ำซาก สิ่งที่สำคัญที่สุดของผู้ที่ให้ข้อสะท้อนกลับจำเป็นต้องให้ข้อสะท้อนกลับอย่างถูกวิธี มิฉะนั้นอาจเกิดแรงต้านจากผู้เรียนทำให้ผลการสะท้อนกลับขาดประสิทธิภาพ แนวทางการลดการต่อต้านจากผู้เรียนที่ผู้สอนพึงปฏิบัติในการสะท้อนกลับทำได้ดังนี้ 1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดและรับฟังอย่างตั้งใจ 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนการกระทำของตนเองให้มากที่สุดก่อนให้ข้อสะท้อนกลับ 3)กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าที่จะประเมินตนเอง 4) เน้นให้ผู้เรียนเห็นเป้าหมายร่วมกันโดยมุ่งไปสู่การเพิ่มประสิทธิผลของการดูแลผู้ป่วยเป็นหลัก 5) การให้ผลสะท้อนกลับควรวางอยู่บนพื้นฐานของความซื่อตรงและห่วงใย ควรเป็นสิ่งที่ผู้สะท้อนกลับได้ประสบพบเห็นจากผู้เรียนจริง 6) หยุดการสะท้อนและเปิดใจกว้างรับฟังเหตุผลพร้อมความรู้สึก เมื่อผู้รับข้อสะท้อนไม่ยอมรับหรือยกเลิกการให้ข้อสะท้อนกลับนั้นเมื่อผู้รับฟังการสะท้อนกลับนั้นไม่พร้อมที่จะฟัง

1.3 การเรียนรู้ร่วมกันในคลินิกระหว่างผู้สอนและนิสิตพยาบาล Generalitions Z

การจัดการศึกษาทางการพยาบาลบนคลินิกในรูปแบบเดิมนั้นเน้นอาจารย์เป็นศูนย์กลาง ซึ่งเชื่อว่าการให้ความรู้ เท่ากับ การรับความรู้ ดังนั้นอาจารย์พยาบาลหรือผู้นิเทศในสมัยก่อนจึงพยายามสอนด้วยเนื้อหาปริมาณมากฝึกทักษะซ้ำ ๆ จนคล่องด้วยเชื่อว่าจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้มากและชำนาญมากที่สุด แต่ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าการสอนในลักษณะบรรยายเป็นหลักนั้น ทำให้ผู้เรียนขาดจินตนาการ ขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้ในด้านปฏิบัติได้ และไม่ทำให้ผู้เรียนมีความฉลาดมากขึ้น

1.4 การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อยในคลินิกแก่นิสิตพยาบาล Generalitions Z

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อยมีสามประการ ***หนึ่ง*** คือ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และหน้าที่ที่ต้องกระทำอย่างชัดเจน ***สอง*** คือ ต้องมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ให้ความร่วมมือกันในกลุ่ม และ***สาม***คือต้องมีการสะท้อนกลับผลการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้ สามารถสรุปขั้นตอนการปฏิบัติพอสังเขปได้ ดังนี้ 1. ผู้สอนต้องสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อละลาย

พฤติกรรมของผู้เรียนให้ได้ เพื่อผู้เรียนจะได้เปิดใจและพร้อมที่เรียนรู้ 2. ผู้สอนต้องชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนแบบกลุ่มย่อยในสิ่งที่ผู้สอนกำลังจะสอนก่อนเริ่มต้นการสอนเสมอ 3. ผู้สอนต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนแต่ละคน พร้อมมอบหมายงานในคลินิกให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ในคลินิกอย่างต่อเนื่อง 4. ผู้สอนต้องจัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ 5. ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและเสนอข้อมูลที่มีประโยชน์หรืออื่น ๆ ตามสถานการณ์ที่กำลังทำการสอน 6. ผู้สอนต้องพยายามตั้งคำถามปลายเปิดให้ผู้เรียนตอบ เพื่อกระตุ้นความคิดของผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนตอบคำถามไม่ได้ ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนคนนั้น ๆศึกษาหาคำตอบเพื่อการพัฒนาผู้เรียนเฉพาะด้าน ผู้สอนต้องให้เวลาในการค้นคว้าข้อมูลอย่างมีเงื่อนไขในการหาคำตอบหรือผู้สอนต้องสอนเทคนิคการหาข้อมูลที่จะได้มาซึ่งคำตอบนั้นจากเทคโนโลยีหรือสารสนเทศใกล้ตัวของนิสิตแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง 7. ผู้สอนอย่าตระหนกหากกลุ่มที่กำลังสอนเกิดความเงียบ ในสถานการณ์นั้นผู้เรียนอาจต้องการเวลาที่จะคิดหาคำตอบ ในกรณีนี้การให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยตอบคำถามนั้นจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่ม 8. ผู้สอนต้องให้ข้อสะท้อนกลับอย่างมีประสิทธิผลนำไปใช้ได้จริงสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นบนคลินิก 9. ผู้สอนต้องหมั่นสังเกตบรรยากาศการสนทนาภายในกลุ่ม ภาษากายต่าง ๆที่ผู้เรียนแสดงออกและอุปสรรคต่าง ๆที่อาจขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียน 10. ผู้สอนต้องพยายามสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้กับผู้เรียนให้ได้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการสังเคราะห์ความรู้ใหม่ในที่เกิดจากการประมวลความรู้ทักษะที่มีในตนเองมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยในคลินิกได้อย่างถูกต้อง

2. การสอนข้างเตียงในคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่แก่นิสิตพยาบาล Generalitions Z

การสอนข้างเตียง เป็นวิธีการสอนที่มีมานาน อาจารย์พยาบาลมักเน้นย้ำความสำคัญถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการสอนทางการพยาบาลในคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่

2.1 วัตถุประสงค์ของการสอนข้างเตียง ผู้สอนสามารถใช้การสอนนี้เพื่อสอนผู้เรียนได้พัฒนาตนในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะทางคลินิก ทักษะการสื่อสาร การวิเคราะห์ปัญหาทางคลินิกหัตถการทางคลินิก การแปลผลการตรวจค้นเพิ่มเติม ความเป็นวิชาชีพพยาบาล เจตคติและจริยธรรม

2.2 องค์ประกอบของการสอนข้างเตียง การสอนข้างเตียงเป็นการสอนที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากการสอนในรูปแบบอื่นเนื่องจากมีปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ผู้ป่วย ผู้เรียน และผู้สอน หลักสำคัญในการสอนข้างเตียง คือ ผู้สอนต้องตระหนักและทำความเข้าใจในหลักการของการสอนรูปแบบนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้พัฒนาการสอนนั้นให้เป็นไปตามความประสงค์ผู้สอนต้องเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมในการสอนข้างเตียงอีกด้วย

2.3 วิธีการสอนข้างเตียงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ Generalitions Z สิ่งสำคัญที่สุดคือ การทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการสอนซึ่งผู้สอนสามารถใช้วิธีการสอนได้หลายวิธีพร้อม ๆ กันในการสอนแต่ละครั้ง อาทิ 1. การสอนโดยการแสดง (Demonstrator model) เป็นรูปแบบการสอนที่ผู้สอนแสดงวิธีการซักประวัติและ/หรือการตรวจร่างกาย การปฏิบัติการพยาบาลที่ถูกต้องให้ผู้เรียนที่ยืนอยู่รอบเตียงผู้ป่วยได้ศึกษา 2. การสอนโดยชี้แนะ(tutor model) เป็นรูปแบบการสอนที่ผู้สอนยืนอยู่หลังผู้เรียน ผู้สอนคอยสอดแทรกความรู้ที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้เรียนหากการปฏิบัติในส่วนใดเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม 3. การสอนโดยการสังเกต (Observer model) เป็นรูปแบบการสอน

ที่ผู้สอนปล่อยให้ผู้เรียนดำเนินการกับผู้ป่วยโดยอิสระ ไม่เข้าไปแทรกแซง ผู้สอนทำหน้าที่สังเกตและเข้าแทรกแซงทันทีหากทำไม่ถูกต้องร้ายแรง หลังจากนั้นผู้สอนต้องให้คำแนะนำในตอนท้าย 4. การสอนจากรายงานการศึกษาผู้ป่วย (Report back model) วิธีนี้เน้นรายงานสรุปความคิดจากการปฏิบัติของผู้เรียนละผู้สอนให้คำแนะนำที่ถูกต้อง

3. การสอนในคลินิกการพยาบาลผู้ใหญ่ของผู้สอนในยุคเปลี่ยนผ่านสู่ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ Generalitions Z

เป็นที่ทราบกันแล้วว่าผู้สอนทางพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันการศึกษาพยาบาลในปัจจุบันเป็นบุคคลในช่วงอายุ 25 ปีขึ้นไปหรือบุคคลช่วงอายุ Generalitions Y ถึงBaby boomers ซึ่งยุคเปลี่ยนผ่านของช่วงอายุที่แตกต่างกันนั้น มีผลต่อการเรียนรู้ การรับรู้ การเข้าใจ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูล ทัศนคติและการทำงานร่วมทีม ของผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ Generalitions Z เป็นอย่างมาก จากการศึกษาพบว่าลักษณะประชากรตามตัวแปรเรื่องอายุที่แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าอายุที่แตกต่างกันทำให้คนรับข้อมูลใหม่ในสารสนเทศออนไลน์ที่แตกต่างกัน อายุจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้คนแต่ละช่วงวัยมีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องการเรียนรู้ การรับรู้ การเข้าใจ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูล ทัศนคติและการทำงานร่วมกันเป็นทีม คนที่มีอายุน้อยมีความคิดเสรีนิยมมากกว่าและคนที่มีอายุมากกว่ามักจะมีความคิดอนุรักษ์นิยม (กนกวรรณ สมรักษ์,ม.ป.ป.)นอกจากนี้ลักษณะของผู้เรียนก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งลักษณะผู้เรียนในยุค Generalitions Z แบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้ ***1. Activist's*** คือ บุคคลที่ชอบแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆให้ตนเอง ชอบใช้การระดมสมองเพื่อแก้ไขปัญหา เมื่อสามารถแก้ปัญหาหนึ่งได้ ก็จะหาปัญหาใหม่ที่มีความท้าทายมากยิ่งขึ้นในการแก้ไข สามารถเปิดใจยอมรับแนวคิดใหม่ ๆได้ดี ***2. Reflectors*** คือ บุคคลที่ค่อนข้างคิดมาก ระมัดระวังในทุกการกระทำ คนเหล่านี้มักจะคิดถึงความเป็นไปได้ในทุกแง่มุมก่อนที่จะลงมือทำ ***3. Theorist's*** คือ บุคคลที่ชอบประยุกต์ใช้ประสบการณ์ของตนเองออกมาเป็นหลักปฏิบัติใหม่ ๆ โดยจะวิเคราะห์หลักการเหล่านั้นอย่างดีและไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการกระทำใด ๆ ***4. Pragmatist's*** คือ บุคคลที่เน้นการปฏิบัติเป็นหลักชอบคิดสร้างสรรค์แนวทางปฏิบัติใหม่ ๆทันทีทันใด

ยุคปัจจุบันผู้เรียนมีลักษณะเป็น digital native คือ ใช้อุปกรณ์เป็นพื้นฐานจะทำงานด้วยมือไม่ค่อยได้ ต้องมีอินเตอร์เน็ตติดตัวตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องเลือกวิธีการสอนและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเข้าใจลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน ปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน จากประสบการณ์ที่ผ่านมาผู้เขียนจึงขอเสนอหลักในการปฏิบัติต่อผู้เรียนดังนี้ 1.ไม่ให้ใช้สมองไปกับการท่องจำ 2.ให้สร้างสรรค์แนวความคิดใหม่ ๆหรือแนวทางแก้ปัญหาใหม่ ๆ 3.ไม่ตั้งคำถามแก่ผู้เรียนมากเกินไป โดยเฉพาะคำถามที่มีคำตอบตายตัว 4.กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามของตัวเองเพื่อหาคำตอบในสถานการณ์ที่กำลังปฏิบัติ 5. ให้เทคนิคการค้นคว้า การสืบค้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างในการแสวงหาข้อมูลทางคลินิกอย่างต่อเนื่อง 6. มอบหมายงานเอกสารในรูปแบบการคิดวิเคราะห์โดยกำหนดเวลาแบบยืดหยุ่นและให้ปรับปรุงงานจนกว่าจะถูกต้องตามหลักการ 7. กำหนดให้มีการทบทวนการเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติพร้อมทดสอบความรู้นั้นด้วยวิธี Oral test อย่างต่อเนื่อง และให้การชี้แนะอย่างตรงประเด็น 8. หากมอบหมายงานเอกสารแบบกลุ่ม ต้องให้สมาชิกในกลุ่มเป็นผู้ร่วมประเมินรายบุคคลในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำงาน 9.ใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศที่ใกล้ตัวผู้เรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการมีส่วนร่วมต่อการศึกษาเล่าเรียนของผู้เรียนช่วงอายุนี้ทุกรูปแบบ

10. ให้สรุปสาระสำคัญหลัก พร้อมย้ำการนำไปประยุกต์ใช้ก่อนสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติทุกครั้ง

สรุป

สังคมแห่งสารสนเทศที่ใช้การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง ในยุคของการแข่งขันที่เกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สังคม การเมือง วัฒนธรรม การปกครองรวมถึงเทคโนโลยีและการศึกษาด้วย ทำให้ทุกองค์กรต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงทุก ๆด้านอย่างรอบคอบและทันท่วงที นิสิตพยาบาลในช่วงอายุ Generation Z ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เจริญเติบโตมาพร้อมเทคโนโลยี รูปแบบการใช้ชีวิตจึงเป็นแบบ digital native ที่สำคัญบุคคลกลุ่มนี้ไม่ค่อยมีความอดทน มีโลกส่วนตัวสูงและมีแนวโน้มในการมีสมาธิสั้นในการศึกษาเล่าเรียน

กลุ่มนิสิตพยาบาลที่กำลังขึ้นฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ Generation Z ซึ่งบุคลากรที่หน้าที่สอนนิสิตพยาบาล คือ กลุ่มคนในช่วงอายุ Generation Y ขึ้นไปทำให้เกิดความแตกต่างกันทั้งทางด้านการเรียนรู้ การรับรู้ การเข้าใจ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูล ทัศนคติและการทำงานร่วมทีม ฉะนั้นแล้วผู้สอนจึงต้องทำหน้าที่อย่างเข้าใจและเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หลักการ วิธีการในการสอนนิสิตพยาบาลกลุ่มนี้ให้สอดคล้องและเกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด ขณะเดียวกันนิสิตพยาบาลก็ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการสอนทางคลินิกที่เกิดขึ้นโดยมุ่งเน้นการเก็บประสบการณ์เพื่อการดูแลผู้ป่วยเป็นสำคัญ และรักษาความเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติการพยาบาลสืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ สมรักษ์. (ม.ป.ป.). *พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรม ต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC.* คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน การจัดการการสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชลาธิป ชาญชัยฤกษ์. (ม.ป.ป.). *English Today สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.* สืบค้นจาก http://www.culi.chula.ac.th/salc/images/Eng%20today/Eng.-71%20_Generation%20Z.pdf.

มณฑา ลิ้มทองกุล และสุภาพ อารีเอื้อ.(2552). แหล่งความเครียดวิธีการเผชิญความเครียดและผลลัพธ์การเผชิญความเครียด ในการฝึกภาคปฏิบัติครั้งแรก. *รามาธิบดีพยาบาลสาร, 15*(2), 192-205.

มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์. (2543). *ระเบียบวิธีการสอนการพยาบาลในคลินิก.* กรุงเทพฯ: โครงการสวัสดิการสถาบันบรมราชชนก.

เยาวลักษณ์ โพธิดารา.(2554). การจัดการศึกษาทางการพยาบาล: สำหรับนักศึกษา generation Y. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ, 34*(2), 61-69.

สายไหม ตุ้มวิจิตร และคณะ.(2552).การประเมินตัดสิน ความเครียด ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด และ วิธีการปรับแก้ ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทาง คลินิกของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, 5*(2), 115-29.

Bloom, B.S., (Ed.). (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals: Handbook I, cognitive domain.* New York: Longman.

Dave, R. H. (1975). *Developing and Writing Behavioral Objectives.* (R J Armstrong, ed.) Educational Innovators Press.

Davis, S.K. (2001). Diversity and generation X. *Semin Nurse Manag; 9*(3): 161-16.

Murray, N.D. (1997).Welcome to the future: The millennial generation. NACE *Journal; 57*(3): 36-42.

Ronald, A. B. (2009). Teaching Strategies for the Net Generation. Transformative Dialogues: *Teaching & Learning Journal; 3*(2), 1-24.

Rose, O. S. (2009). *Nursing Leadership Excellence Series: Leading a Multigenerational Nursing.* Christine E. Lynn College of Nursing Florida Atlantic University Boca Raton, FL[Online] Available October 5, 2014, From: http://vhatv.vha.com/2009/vha/09-1117MNW.